

O svobodné vůli

Čl. 8 Člověk po Adamově pádu je v takovém stavu, že se nemůže obrátit a svou přirozenou silou a skutky se uschopnit k víře a vzývání Boha; proto není v naší moci činit dobré skutky, Bohu příjemné a přijatelné, bez milosti Boží, která v Kristu způsobuje, aby v nás dobrá vůle vznikla, a s námi pak spolupracuje, když onu dobrou vůli máme.

V čem si myslíte, že má pravdu determinismus a v čem nikoli.

Determinismus má za to, že současný stav je dán předchozími událostmi. Vývoj je nezadržitelný, nic se nedá ovlivnit. Krajní determinismus spatřuje příčinu ve fyzikálních zákonitostech. (Darwin tvrdil, že svobodná vůle je blud.) Spinoza mluví o **zdánlivé svobodné vůli** – ta spočívá v tom, že lidé si uvědomují své činy, ale ty jsou dány předem danými podmínkami podvědomí. Schopenhauer v tomto pokračuje a říká, že člověk může v daném okamžiku dělat, co chce, ale v daném okamžiku chce dělat pouze jedinou věc – tedy rozhoduje se svobodně pro jedinou volbu.

Otázky:

Je tedy člověk určen tzv. **řetězovou souvislostí**? Nebo může být tato řetězovost porušena – a pokud ano, tak čím?

Jak souvisí Ježíšovo slovo o věrnosti v malých věcech s řetězovou souvislostí?

S otázkou svobodné vůle úzce souvisí **odpovědnost** za jednání. Je-li naše jednání svobodné, můžeme za něj nést odpovědnost. Je-li podmíněné a předem dané, nemá smysl o odpovědnosti hovořit, protože jsme neměli volbu. Otázka odpovědnosti je tedy spojena s otázkou, co jsme **schopni ovlivnit**. Míra vlivu není ale 100% - často jsme schopni ovlivnit pouze něco – tedy nejsme s to ovlivnit vše, ale něco přeci jen ano.

Př.: Pokud vím, že mé rozhodnutí bude mít vliv, jsem ochoten podstoupit riziko i útrapy pro správné rozhodnutí. Nemůže-li člověk věci ovlivnit, není většinou ochoten nést zbytečné útrapy, protože nemají smysl.

Dnes se mluví především o **alternativním rozhodování** – to připouští jistou determinaci (deterministické omezení) a zároveň vnímá možnost se rozhodnout. Jiná rozhodnutí v naší minulosti formují naše rozhodování v budoucnosti – kde je Tvůj poklad, tam bude i Tvé srdce, jakým směrem se rozhoduje, tam nakonec jeho srdce tihne a rozhoduje se znovu stejným směrem.

Zásadní přehodnocení našeho dosavadního životního směřování je nutně spojeno s pokáním a vyznáním hříšnosti – jinak naše dosavadní životní nasměrování opět bude formovat naše rozhodování.

Každodenní rozhodování je většinou rozhodování v **kombinovaných otázkách** – tedy nikoli mezi čistým zlem a čistým dobrem, ale mezi lepším a horším (nebo třeba mezi dvěma špatnými alternativami).

Př.: Mám přijet na sjednanou schůzku pozdě, nebo jet rychleji, než je povolená rychlost?

Předběžná milost – základní metodistický pojem – Bůh s námi jedná již v čase, kdy jsme mu vzdáleni a nevíme o něm. Tehdy nás hledá a volá zpět. Klepe na dveře. V jistém smyslu tomu rozumíme jako milosti, která se sklání k hříšníkům a dává jim možnost Bohu říci ano a začít jej následovat.

Jedině Boží milost nás uvádí do možnosti svobodné vůle, respektive možnosti svobodného rozhodnutí v určitých otázkách.

Věříme, že bez Boží milosti bychom zůstali ve svých hříších a Boha by nás hledat ani nenapadlo.